

Sygnatura akt XIII GC 1369/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 25 września 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Sandra Zientalewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Tomczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 września 2020 roku Łodzi

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko (...) z siedzibą w R.

o zapłatę

1. oddala powództwo;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz (...) z siedzibą w R. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt XIII GC 1369/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 czerwca 2020 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wniosła o zasądzenie od (...) z siedzibą w R. kwoty 1700,37 zł wraz z odsetkami oraz zasądzenie kosztów procesu.

/pozew, k. 4 -6/

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

/odpowiedź na pozew, k. 56-59/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 marca 2020 roku doszło do szkody komunikacyjnej, w której uszkodzeniu uległ pojazd S. (...) (pojazd klasy D), stanowiący własność M. S. (1).

W związku z naprawą uszkodzonego pojazdu poszkodowany najął w dniu 31 marca 2020 roku od warsztatu dokonującego naprawy pojazd zastępczy – S. (...) (pojazd klasy D) na okres 25 dni. Z tego tytułu wynajmująca wystawiła na poszkodowanego fakturę VAT na kwotę 6765 zł brutto (5500 zł netto), przy zastosowaniu stawki 220 zł netto za dobę najmu. Szkada została ubezpieczycielowi zgłoszona 30 marca 2020 roku, zaś decyzja w przedmiocie wypłaty odszkodowania zapadła 24 kwietnia 2020 r. Pozwana, która odpowiada za sprawcę szkody na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, wypłaciła z tego tytułu odszkodowanie w kwocie 4 432,13 zł, uznając okres 25 dni najmu i przyjmując dobową stawkę wynoszącą 159 zł netto – tj. stawkę proponowaną w ramach oferty dla samochodów osobowych klasy D. Korzystający z uszkodzonego samochodu miał możliwość odliczenia 50% podatku VAT od kosztów związanych z eksploatacją pojazdu. Poszkodowany przelewał na rzecz powódki dochodzoną w sprawie wierzytelność w ten sposób, że dokonał cesji całkowitego kosztu najmu pojazdu zastępczego na rzecz (...) sp.

z o.o. sp. k. w dniu 31 marca 2020 roku, która to spółka następnie dokonała powierniczego przelewu rzeczowej wierzytelności na rzecz powódki w dniu 6 maja 2020 roku.

/okoliczności bezsporne/

Pozwana złożyła poszkodowanemu propozycję organizacji najmu pojazdu zastępczego. Została ona złożona w drodze elektronicznej 30 marca 2020 r., za pomocą wiadomości e-mail, na adres podany przez poszkodowanego w procesie likwidacji szkody, tj. (...) W treści maila zostały podane dane kontaktowe dwóch przedsiębiorstw wynajmujących pojazdy zastępcze, współpracujących z ubezpieczycielem, zaś w załączeniu do maila – dokumenty: „Formularz uzupełniający do telefonicznego zgłoszenia szkody.pdf i informacja o zasadach likwidacji szkód.pdf. Jak wynika z akt szkody, w drugim

z wymienionych dokumentów przedstawiona została tabela wskazująca segmenty pojazdu i akceptowane dla nich przez ubezpieczyciela maksymalne stawki dobowe najmu, w tym dla auta klasy D stawka 159 zł netto. Wskazane również zostało, że najem u podmiotów współpracujących odbywa się bezgotówkowo, a wszystkie formalności załatwia firma wynajmująca pojazd. M. S. (2) zapoznał się z rzeczoną mailą.

/**dowód**: akta szkody, k. 81, wydruki z akt szkody – wiadomość e-mail z załącznikami, k. 63-65, zeznania świadka M. S. (2) – protokół rozprawy z dnia 11.09.2020 r., min. 9 –18/

Poszkodowany również w trakcie zgłaszania szkody został poinformowany o możliwości „najmu samochodu z OC sprawcy” oraz o tym, że najem ten będzie w atrakcyjnej cenie - bez szczegółów. Nie zdecydował się jednak podjąć kontaktu z wypożyczalnią współpracującą z ubezpieczycielem celem uzyskania dalszych informacji, ponieważ wygodniej było mu wynająć pojazd w serwisie naprawczym.

/ **dowód** : zeznania świadka M. S. (2) – protokół rozprawy z dnia 11.09.2020 r., min. 9 –18/

Ustalając powyżej przedstawiony stan faktyczny częściowo Sąd oparł się na dyspozycji przepisów art. 229 k.p.c., w myśl którego nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości oraz art. 230 k.p.c., który stanowi, iż gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd mając na uwadze wynik całej rozprawy, może te fakty uznać za przyznane. W pozostałym zakresie okoliczności ustalone zostały w oparciu o przedłożone do akt sprawy dokumenty, których autentyczności nie kwestionowano w toku postępowania, a których treść

i forma nie budziły wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności oraz zeznania świadka M. S. (2), które zostały przez Sąd ocenione jako szczerze, wyczerpujące i korelujące z dokumentacją zgromadzoną w sprawie. Sąd nie ocenił wiarygodności zeznań świadka M. M., ponieważ okazały się one nie mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd, postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 11 września 2020 roku, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., pominął wnioski dowodowe strony powodowej

o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego oraz o zobowiązanie pozwanej do przedłożenia umów współpracy z wypożyczalnią samochodową i wzorca umowy najmu, jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Kwestia ustalenia, czy stawki powódki mieszczą się w zakresie stawek stosowanych na rynku, przestała mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wobec złożenia przez pozwaną propozycji organizacji najmu pojazdu zastępczego, a zatem dowód

z opinii biegłego na tę okoliczność podlegał pominięciu. Znaczenie bowiem miała okoliczność, że poszkodowany nie skorzystał z możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za kwotę, którą proponowała strona pozwana (vide wyrok SO w Łodzi z 13 stycznia 2017 r., XIII Ga 661/16).

Co się zaś tyczy pominięcia wniosku powódki o złożenie umów współpracy

z wypożyczalnią na okoliczność nierealności stawki pozwanej, należy wskazać, że poszkodowany nie wykazał inicjatywy aby propozycję pozwanej zweryfikować, przy czym weryfikacja taka nie była uciążliwa – polegała bowiem

wyłącznie na wykonaniu telefonu do podmiotu wskazanego przez pozwaną, aby przekonać się czy odpowiedni samochód jest dostępny, czy będzie podstawiony poszkodowanemu na konkretne miejsce i odebrany z konkretnego miejsca, czy najem będzie obciążony jakimiś dodatkowymi, ukrytymi kosztami. Poszkodowany nie wykazał jakiegokolwiek zainteresowania tą propozycją, co winno zostać zinterpretowane jako naruszenie obowiązków wierzyciela do współdziałania z dłużnikiem.

W sytuacji złożenia przez zakład ubezpieczeń propozycji, Sąd nie jest zobligowany do dalszego badania, czy stawka pozwanej jest ekonomicznie uzasadniona - istotne jest jedynie, że stawka zaproponowana przez pozwaną jest niższa, a więc nie zachodzi potrzeba prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność ekonomicznego uzasadnienia stawki ubezpieczyciela (vide wyrok SO w Łodzi z 12 IX 2019, XIII Ga 1548/18). Nie było również istotne, jakie dokładnie podmiot współpracujący z pozwaną zawierał umowy, bowiem nie zostało w sprawie wykazane, że to wadliwość tych umów i propozycji pozwanej zniechęciła poszkodowanego do współdziałania z wierzycielem. Treść kontraktu między pozwaną a wypożyczalnią oraz umowy przez nią zawierane nie miały więc znaczenia dla przedmiotowej sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z treścią art. 509 §1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W niniejszej sprawie legitymacja czynna powoda wynikała z faktu przeniesienia na niego przez poszkodowanego wierzytelności z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Podstawę odpowiedzialności pozwanej w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 822 k.c. Stosownie do jego treści przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Warunki odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za szkodę komunikacyjną zostały doprecyzowane w treści ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2019.2214 t.j., dalej jako ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych). Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 powołanej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Zgodnie z regulacją art. 36 ustawy, odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Na gruncie niniejszej sprawy zasada odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela nie była kwestionowana. Sporna była natomiast wysokość koniecznej do naprawienia szkody.

W świetle art. 361 k.c. stosowanego na mocy odesłania z art. 22 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach,

w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Powołany przepis statuuje w polskim porządku prawnym zasadę pełnego odszkodowania za wyrządzoną szkodę, jednocześnie ograniczając wysokość odszkodowania do wysokości tej szkody.

W odniesieniu do pojęcia szkody wynikłej z wypadku komunikacyjnego

w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje wydatki na

najem pojazdu zastępczego (por. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012 nr 3, poz. 28). Poszkodowany nie ma przy tym obowiązku poszukiwania najtańszej oferty na rynku. Cięży na nim jedynie obowiązek współdziałania z wierzycielem przy wykonaniu przez niego zobowiązania zgodnie z treścią tego zobowiązania i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom (art. 354 k.c.). W przeciwnym razie naraża się na zarzut przyczynienia się do zwiększenia rozmiarów szkody (art. 362 k.c.).

Na gruncie niniejszej sprawy o wysokości szkody, rozumianej jako koszt najmu pojazdu zastępczego, decydowały dwa czynniki - czas najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość dobowej stawki czynszu najmu. Długość najmu, jak też kwota wypłaconego odszkodowania były bezsporne, zatem analizę prawną należało ograniczyć do zbadania zarzutu naruszenia art. 354 § 2 k.c. przez poszkodowanego, wobec treści informacji o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przez pozwaną.

W realiach sprawy niewątpliwym jest, że poszkodowany nie skorzystał z możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego w przedsiębiorstwie współpracującym z pozwaną, a koszt wynajęcia przez poszkodowanego pojazdu zastępczego znacznie przewyższał ten zaproponowany. Złożenie takiej propozycji przez pozwaną wynikało bowiem w sposób niewątpliwy z materiału sprawy – wydruku e-maila i kopii dokumentu z tabelą stawek wraz

z zeznaniem poszkodowanego o zapoznawaniu się ze wszelkimi otrzymanymi wiadomościami e-mail. Działanie pozwanej, która bezpośrednio po zgłoszeniu szkody, składa propozycję najmu pojazdu zastępczego, wskazuje na dochowanie staranności związanej

z obowiązkami dłużnika ponoszącego zastępczą odpowiedzialność za sprawcę kolizji. Pozwana złożyła propozycję najmu bezgotówkowego, która nie powodowała powstania jakichkolwiek kosztów po stronie poszkodowanego. Informowała również, iż nie uznaje kosztów najmu wyższych, niż wynikające ze stawek obowiązujących w powiązanych wypożyczalniach. Propozycja restytucji złożona przez pozwaną została przedstawiona poszkodowanemu w sposób bezpośredni, konkretny i stanowczy, zatem rezygnacja z tej możliwości jawi się jako nieuzasadniona. Zdaniem Sądu skoro poszkodowany miał możliwość skorzystania z tańszych usług najmu i z niej nie skorzystał to nie może kosztami swych decyzji o charakterze nieekonomicznym i zwiększającym rozmiar szkody obciążać pozwaną.

W konsekwencji pozwana odpowiada jedynie w granicach kosztów zaproponowanego przez siebie skorzystania z takiego pojazdu przez poszkodowanego, chyba że powódka wykazałaby, że poniesienie wydatków w wyższej kwocie było celowe lub ekonomicznie uzasadnione (vide uchwała SN z 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17). Tego rodzaju ciężarowi dowodu powódka jednak nie sprostała.

Nie jest usprawiedliwione bowiem przypisywanie decydującego znaczenia chęci kompletowego obsłużenia i wygody, na którą powołał się poszkodowany, a którą to okoliczność zanegował Sąd Najwyższy (zob. uchwała z dnia 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17). Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy. Jedynie zatem gdyby poszkodowany zechciał dokonać weryfikacji propozycji pozwanej, jak i przekonałby się, że jest ona niekorzystna (np. wiązałaby się z koniecznością wpłaty kaucji), wówczas byłby zwolniony z zasady współdziałania z dłużnikiem i mógłby wynająć samochód na zasadach rynkowych korzystając z oferty powódki, co w sprawie nie miało miejsca (zob. też wyrok SO w Łodzi z 13 czerwiec 2017 r., sygn. akt XIII Ga 426/17).

Warsztat naprawczy dążył oczywiście do umniejszenia znaczenia propozycji składanych przez pozwaną i wyłączenia zarzutu braku współdziałania poszkodowanego. W tym celu pracownik warsztatu wysłał e-mail na adres pozwanego z szeregiem pytań. Większość elementów zawartych w wiadomości e-mail z k. 14-16 była poruszona w informacjach udzielanych poszkodowanemu w e-mailu oraz w pouczeniu z dnia 4 grudnia 2017 roku. Twierdzenie pracownika warsztatu, że brak odpowiedzi na pytania będzie czynić złożoną przez ubezpieczyciela propozycję nieweryfikowalną było w tym kontekście oświadczeniem całkowicie dowolnym. Warsztat miał pełną świadomość możliwości zorganizowania najmu przez pozwanego, jednak z oczywistych względów był zainteresowany wypożyczeniem poszkodowanemu pojazdu. Dla profesjonalisty jakim był warsztat było przy tym jasne, że wypożyczalnie wskazane przez ubezpieczyciela dysponują szeroką flotą pojazdów i najprawdopodobniej większymi możliwościami w tym

zakresie (każda z osobna) niż sam warsztat naprawczy. San poszkodowany stwierdził, że wybrał propozycję warsztatu, bo pojazd mógł mieć od razu i w łatwiejszy sposób, a zatem wnioskować należy, że nie zdawał sobie sprawy z próby wykazania przez warsztat, iż propozycja ubezpieczyciela nie spełnia jego wymagań. Działania warsztatu Sąd ocenił zatem jedynie jako czynności pozorowane, zmierzające do podważenia przyszłego zarzutu braku współdziałania w celu zmniejszenia szkody.

Z tego względu, przyjmując niesporne 25 dni najmu oraz ustaloną stawkę za najem w kwocie 159 netto, należna poszkodowanemu kwota odszkodowania wynosiła 3 975 netto, a wraz z 50% podatku VAT, kwotę 4 432,13 złotych. Pozwana w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciła wskazaną sumę w całości, a zatem powództwo o dopłatę odszkodowania wraz z należnościami ubocznymi pozostawało niezasadne i podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym rozliczeniu podlegają koszty celowe, według zasady odpowiedzialności za wynik procesu, który powódka przegrała w całości. Na koszty te złożyła się kwota kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 900 złotych (§ 2 pkt 3 rozporządzeni Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U.2018.265 t.j.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa wynosząca 17 złotych.

ZARZĄDZENIE

(...)